

De implementatie van *evidence-based practice* in het tandheelkundig werkveld

M. Horsten (1694322) en D.P. Immerzeel (1655504)
Hogeschool Utrecht, Instituut voor paramedische studies • GMO-4H • 16-06-2020

Inleiding en achtergrond

De huidige maatschappij verlangt van paramedici dat zij *evidence-based* handelen en op de hoogte blijven van de medische- en tandheelkundige literatuur (Iqbal & Glenny, 2002; Howlett, Shelton & Rogo, 2020). Het verzamelen van zeer nauwkeurig wetenschappelijk bewijs, klinische ervaring van de behandelaar en voorkeuren van de patiënt vormen de drie fundamentele componenten van het originele EBP-model van Sackett, Rosenberg, Gray, Haynes & Richardson (1996) die volgens Houser & Oman (2010) in balans moeten zijn om tot verantwoorde en aanvaardbare klinische beslissingen te komen. Echter blijken de uitdagingen bij het implementeren en beoefenen van EBP nog steeds aanzienlijk (Feres et al., 2020). Wegens het gebrek aan onderzoek naar de situatie in Nederland zal de huidige studie onderzoeken in hoeverre mondzorgprofessionals in Nederland in staat zijn EBP gedurende hun loopbaan te implementeren en welke barrières zij daarbij ervaren.

Onderzoeksvraag en doelstelling

Hoofdvraag

In hoeverre zijn mondzorgprofessionals met zelfstandige bevoegdheden in Nederland in staat evidence-based practice (EBP) gedurende hun loopbaan te implementeren?

Deelvragen

- In hoeverre maken mondzorgprofessionals met zelfstandige bevoegdheden gebruik van EBP gedurende hun loopbaan?
- In hoeverre leveren mondzorgprofessionals met zelfstandige bevoegdheden gedurende hun loopbaan een bijdrage aan de ontwikkeling van collega's op het gebied van EBP?
- In hoeverre ervaren mondzorgprofessionals met zelfstandige bevoegdheden barrières bij het implementeren van EBP gedurende hun loopbaan?

Doelstelling

Het onderzoek heeft tot doel het verkrijgen van kennis en inzicht in de mate waarin mondzorgprofessionals in staat zijn EBP gedurende hun loopbaan te implementeren. Het onderzoek kan een beeld vormen in hoeverre mondzorgprofessionals aan de standaarden van de NVM en het KNTM voldoen. Zo kan er in de toekomst ruimte gemaakt worden voor veranderingen ten opzichte het implementeren van EBP.

Conclusie

De resultaten tonen aan dat het merendeel van de mondzorgprofessionals EBP implementeert en zichzelf in staat acht EBP gedurende hun loopbaan te implementeren. Echter blijkt een groot deel van hen niet bij te dragen aan de ontwikkeling van collega's op het gebied van EBP en lijken bepaalde factoren een barrière te vormen bij de implementatie van EBP.

Onderzoeksmethode

Onderzoeksdesign

Het onderzoek betreft een cross-sectioneel surveyonderzoek, waarbij er gebruikt werd gemaakt van een kwantitatieve onderzoeksmethode. De onderzoekers hebben voor de verkregen data uit de gesloten vragen gebruik gemaakt van een kwantitatieve analysemethode door het toepassen van beschrijvende statistiek. Bij de open vragen is gebruik gemaakt van een kwalitatieve analysemethode door het toekennen van labels.

Populatie en steekproef

De populatie van dit onderzoek bestond uit mondzorgprofessionals met zelfstandige bevoegdheden. Er is voor de vragenlijst gebruik gemaakt van een selecte, doelgerichte steekproef.

Ethische verantwoording

De onderzoekers hebben door het opnemen van een inleidende tekst in de vragenlijst de respondenten geïnformeerd over de ethische verantwoording. Verder werd er door de onderzoekers vertrouwelijk om gegaan met de verzamelde data.

Dataverzameling

De respondenten werden geworven via e-mail en de social media platformen Facebook, LinkedIn en Instagram.

De gebruikte vragenlijst is een bestaande vragenlijst uit het onderzoek van Spallek et al. (2010). De vragenlijst bevatte open vragen, 5-punt Likertschalen vragen, gecombineerde vragen, meerkeuze vragen & meervoudige invulvragen en is vertaald naar de Nederlandse taal.

De vragenlijst is door twee masterstudenten geneeskunde van de Universiteit Utrecht getest op de indruksvaliditeit. Tevens is de expertvaliditeit door de afstudeertutor beoordeeld.

Deze testen hebben geresulteerd in een verandering van de sectievolgorde en een aantal aanpassingen in onduidelijke vraagstellingen.

Datapreparatie en data-analyse

De resultaten werden automatisch verwerkt en werden geëxporteerd naar het programma Microsoft Excel van Microsoft Office 365. Alle gegevens werden ingevoerd in het dataprogramma IBM SPSS Statistics 26 aan de hand van het opgestelde codeboek.

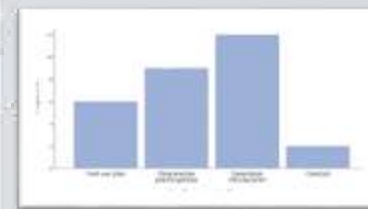
Resultaten

Demografische kenmerken

70 respondenten, waarvan: 60 vrouw en 10 man; 42 mondhygiënist, 27 tandarts en 1 pedodontoloog.

Gebruik EBP

Van alle respondenten gebruikt 80% op dit moment een EBP benadering. Een groot deel van de respondenten gaf aan te streven naar een geleidelijke implementatie (41,4%) of zich in de beginnende planningsfase bevinden (31,0%). De meeste respondenten bleken een positieve attitude te hebben ten opzichte van de toepasbaarheid en het effect van EBP.

Verspreiden

Slechts 48,6% van de respondenten deelt informatie met collega's; door middel van mondelinge communicatie of *social media*. De andere helft ervaart het verspreiden van EBP naar collega's als moeizaam vanwege tijd- en geldgebrek en collega's die er niet voor openstaan.

Barrières

De meest genoemde barrières voor een implementatie van EBP waren collega's die er niet voor openstaan, de hoge kosten en het grote tijdsbeslag.

Discussie en aanbeveling

Discussie

- Beperkt aantal respondenten van 70
- Impliciet 'jongere' mondzorgprofessionals meegenomen in het onderzoek middels het werven via *social media*

Aanbeveling beroepspraktijk

Het delen van kennis en ervaring kan verplicht onderdeel worden van een mondzorgprofessional bij zijn of haar accreditatie. Daarnaast is het advies om de patiënten meer te betrekken feedback te vragen over het gebruik EBP in de praktijk.

Aanbeveling vervolgonderzoek

Er wordt geadviseerd om een grotere populatie te onderzoeken. Ook is het advies om een diepgaand kwalitatief onderzoek opstellen.